

A takarékosok állnak nyeresre

Dr. Navracsics Tibor

A ma délután négy órakor folytatódó Európai Tanács ülés most már az európai integráció egyik leghosszabb állam- és kormányfői tanácskozásává növi ki magát. Eredményt még nem lehet hirdetni, de a hétvégi küzdelem után most a takarékos négyek állnak nyeresre.

Ahogy az [várható](#) volt, a pénteken kezdődött Európai Tanács ülés a tervezett időkereten belül nem vezetett eredményre. A döntésképtelenségre válaszként egyelőre nem azt választották, hogy újabb, rendkívüli ülést hívjanak össze a közeli jövőben – noha végül majd ennek lehetőségét sem zárhatjuk ki -, hanem azt, hogy újabb napokkal hosszabbítják meg a tanácskozás időtartamát. Így a rendkívüli ülésnapra telt vasárnap után ma, hétfőn is folytatják a tanácskozást. Mielőtt azonban a vita folytatódna délután négy órakor, lássuk a főbb frontvonalakat!

A találkozó tárgyát képező többéves pénzügyi keretterv és gazdasági újjáépítési csomag két alapvető szerkezeti elemből áll. A többéves pénzügyi keretterv főösszege 1.100 milliárd euró körüli összeg, ez jelenti a 2021-27 közötti időszakban az Európai Unió és szakpolitikáinak működési alapját. Az ezzel kapcsolatos viták egyelőre nem jelennek meg hangsúlyos elemként a találkozón, a gazdasági újjáépítési csomaggal kapcsolatos érdekellentétek, úgy tűnik, hogy mindent felülírnak jelen pillanatban.

A francia-német javaslat alapján a Bizottság dolgozta ki a gazdasági újjáépítési csomagnak azt a változatát, amely a mostani Európai Tanácson a hivatalos dokumentumnak tekinthető. Eszerint a csomag összege 750 milliárd euró lenne, amelynek fedezetét a tőkepiacon felvett hitelek jelentenék. Ezeknek a hiteleknek a visszafizetési kötelezettsége egyaránt terhelné a tagállamokat, és innentől válik politikailag is érzékeny kérdéssé a gazdasági újjáépítés témája.

Az eredeti tervek szerint a 750 milliárd euróból 500 milliárd támogatásként – azaz vissza nem térítendő hitelként – jutna a tagállamoknak egy meghatározott formula alapján, amely a gazdasági válságnak való kitettséget hivatott összegezni. További 250 milliárd euró pedig hitelként kerülne a tagállamokhoz, azaz ennek összegét egy későbbi időpontban vissza kell fizetni.

A déli államok a legnagyobb mértékben támogatják a hivatalos javaslatot, és a Bizottság mellett magukénak tudhatják Franciaország és Németország támogatását is. Két ellenérdekelt táborral kell szemben állniuk. Az egyik a közép-európai országok, akik – elsősorban Csehország és Magyarország – elégedetlenek a rászorultság mértékét kijelölő

formulával, mivel az szerintük a náluk tehetősebb, ám a járványban rosszabbul teljesítő déli államokat méltánytalanul előnyösebb helyzetbe hozza. Az ő javaslatuk azonban nemcsak a formula megváltoztatása, hanem attól sem zárkoznának el, hogy a gazdasági újjáépítési csomag belső szerkezetét megváltoztassák, és növeljék a hitelek arányát a támogatások kárára.

Ez utóbbi javaslat felettébb szimpatikus az úgynevezett takarékos négyeknek – Ausztria, Dánia, Hollandia, Svédország -, akikhez újabban Finnország is csatlakozni látszik. Ők szintén a déli államok, valamint a Bizottság, Franciaország és Németország által támogatott változat ellen sorakoztak fel. Eredetileg az volt a céljuk, hogy a csomag belső szerkezetét módosítsák a hitelek javára. A mostani tanácskozás alatt azonban előterjesztettek egy új [tervezetet](#), amely már a csomag összegét is csökkentené. Eszerint, a takarékos négyek azt szeretnék, ha a csomag összege 750 milliárd helyett 700 milliárd lenne, amiből 350 milliárd euró lenne a támogatás, és 350 milliárd a hitel.

Javaslatuk valószínűleg csak tárgyalási alapként került az asztalra, annak azonban rendkívül sikeresnek bizonyult. A mostani hírek szerint ugyanis a délután kezdődő újabb fordulón már arról fognak tárgyalni a tagállamok vezetői, hogy elfogadható-e számukra egy olyan 750 milliárdos csomag, amelyből 375 milliárd támogatás és 375 milliárd hitel. Ez már önmagában óriási siker a takarékos négyek számára. Ha pedig sikerül is keresztül vinni a javaslat elfogadását, akkor igazán elégedettek lehetnek az eredménnyel.

Mindeközben, három nap után, a személyes indulatok is időnként a tetőfokra hágnak. Macron előbb az ülésteremből távozó Sebastian Kurz után kiabált, felelőtlenséggel vádolva őt, majd a takarékos négyeket [vádolta](#) meg azzal, hogy ugyanazt a pozíciót foglalják el, mint korábban az azóta távozott Egyesült Királyság. A magyar miniszterelnök a Magyarországgal kapcsolatos holland álláspont elemzése kapcsán [kijelentette](#), hogy Mark Rutte holland miniszterelnök személyesen gyűlöli őt, illetve Magyarországot. Giuseppe Conte olasz miniszterelnök pedig ugyancsak a takarékos négyeket [ítélte el](#) „szűklátókörűségük” miatt.

Délután négy órától tehát a negyedik tárgyalási nap következik. A nagy kérdés, hogy az egymásnak feszülő nemzeti érdekek találnak-e közös pontot. Az eredeti közös pont, a Bizottság javaslata ugyanis mostanra már elenyészni látszik.

2020.07.20.

